

Byrdejægerne – Gør det nemmere at passe på miljøet

Maj 2010

Miljøministeriet har gennemført et byrdejægerprojekt, der sætter fokus på virksomheders oplevelser af miljøadministrationen. Projektet er en del af Regeringens "Afbureaukratiseringsplan for det erhvervsrettede område".

Fem store virksomheder fra fem forskellige brancher, som alle berøres bredt af miljøreguleringen, har bidraget med deres erfaringer med miljøarbejdet i dagligdagen. Udover de fem virksomheder har KL, DI, Landbrug og Fødevarer og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen også bidraget til projektet. Rapporten er udarbejdet af konsulentfirmaet 1508. COWI har bidraget med teknisk ekspertise for så vidt angår miljøreguleringen.

Projektet har fokus på virksomhedernes oplevede irritationsbyrder. Projektet er gennemført med det formål at få inspiration til det videre arbejde med at lette virksomhedernes administrative byrder. Resultatet af arbejdet er blevet ni byrdebeskrivelser og fem løsningsforslag, der tilsammen udgør et inspirationskatalog til Miljøministeriets videre arbejde med afbureaukratisering.

Byrdejægerprojektets konklusioner hænger fint sammen med de synspunkter og ideer, der fremkom på DI's og Miljøministeriets Visionskonference¹ november 2009 med 120 beslutningstagere fra virksomheder, interesseorganisationer og myndigheder.

På den måde har byrdejægerprojektet givet medarbejdere i ministeriet, styrelser og miljøcentre en anderledes og vigtig indsigt i, hvordan miljølovgivningen opleves og fungerer i praksis hos virksomhederne. Dialogen med virksomhederne i projektet har bidraget til at opklare misforståelser og forbedre samarbejdet mellem virksomheder og myndigheder her og nu.

Projektet er en del af afbureaukratiseringsindsatsen og Visionskonferencen

Opfølgningen af byrdejægerprojektet vil være en del af ministeriets samlede afbureaukratiseringsindsats med fokus på kommuner og virksomheder. Der er igangsat en evaluering af det eksisterende godkendelsessystem, miljøområdet er i fokus i forbindelse med regeringens afbureaukratiseringsprogram og regeringens håndhævelsesudvalg arbejder med en optimeret og målrettet håndhævelse af erhvervsreguleringen. Desuden er der igangsat eller planlægges igangsat en række undersøgelser, der vil belyse dele af godkendelsessystemet, miljøtilsynet, etablering af en evt. ekspertordning, særlige spørgsmål i forbindelse med innovative virksomheder, øget vægt på frivillighed, enklere afrapportering for virksomheder og myndigheder mv. Det er planen allerede til efteråret at nedsætte et udvalg, der får til opgave at lægge op til en revision af miljøgodkendelsessystemet.

Byrdebeskrivelser og løsningsfelter

Virksomhedernes udsagn er sammenfattet i ni byrdebeskrivelser.

- Virksomheder oplever, at sagsbehandlingen kan være langsom
- Virksomheder efterspørger en løbende status på sager, der behandles

¹ Læs mere om konferencen på www.visionskonferencen.dk

- Virksomheder oplever, at der i visse situationer er uklarhed om, hvem der har myndigheds-kompetencen
- Virksomheder oplever forskelle i faglige vurderinger og kvalifikationer.
- Virksomheder oplever, at formålet med deres indsats til tider er uklart
- Virksomheder oplever, at kompliceret miljølovgivning kan mangle vejledning
- Virksomheder oplever, at myndighederne ikke altid har indsigt i virksomhedernes forretning og hverdag
- Virksomheder oplever til tider overlap i de indberetninger, de skal give til myndighederne
- Virksomheder oplever forskelle i dansk implementering og tolkning af EU-regler i forhold til andre EU-lande

Udover at beskrive virksomhedernes opfattelser af byrder, peger rapporten også på fem mulige løsningsfelter, som kan mindske byrderne:

- Øget fokus på dialog, gennemsigtighed og kompetenceudvikling
- Synliggørelse af frister
- Klarere formål med virksomhedernes miljøindsats
- Brugerpanel
- Bedre formidling af BAT

En nærmere beskrivelse af byrder og løsningsforslag findes i rapporten.

Miljøministeriet har dog allerede igangsat en række tiltag, der vil være med til at lette de byrder, som er beskrevet i rapporten. Disse er bl.a. en sammenlægning af klagenævnene, der forventes at forenkle og effektivisere klagesagsbehandlingen, en fortsat udfasning af papirbaserede arbejds-gange, så digital kommunikation fremmes, styrkelse af viden- og kompetencedelingen mellem virk-somheder og myndigheder og mellem myndigheder, udarbejdelse af kvitteringsbreve som en del af Miljøstyrelsens servicestrategi, udarbejdelse af nye vejledninger på fx. risikoområdet, ammoniak, olieoplag, transport og overførsel af grøntlistet affald samt styrket vejledning og formidling af BAT

I perioden mellem indsamlingen af data via interviews og rapportens færdiggørelse er f.eks. af-faldsstamkortene fjernet fra affaldsbekendtgørelsen pr. 1. januar 2010. Nedenfor beskrives de initi-ativer, der er igangsat, og som forventes at imødekomme de påpegede udfordringer, og nogle af rapportens konklusioner uddybes:

Virksomheder oplever, at sagsbehandlingen kan være langsom

Virksomheder oplever, at sagsbehandlingen kan være langsom og sagsgangene for papirbasere-de. Kritikken omfatter både Miljøstyrelsen, miljøcentre og kommuner. Affaldsbortskaffelse og klage-sager i Miljøklagenævnet nævnes som eksempler. Rapporten foreslår to løsningsfelter, som kan afhjælpe byrden; *Øget fokus på dialog, gennemsigtighed og kompetenceudvikling* og *Synliggørelse af frister*.

Miljøministeriet forsøger at imødegå dette ved bl.a. at *evaluere og revidere godkendelsessystemet*. Arbejdet påbegyndes i foråret 2010 og forventes afsluttet i 2012. Fokus er på dialog og mål- og rammestyring.

Sammenlægningen af klagenævnene forventes at forenkle og effektivisere klagesagsbehandling.

Desuden har virksomhederne fra 2012 ret til *digital kommunikation med myndighederne*. Miljømini-steriet arbejder på at udfase alle relevante papirbaserede arbejds-gange i forhold til virksomheder-

ne, og arbejdet med godkendelser og tilsyn skal så vidt muligt foregå elektronisk. De første systemer til grønne regnskaber og affaldsdata er sat i drift. I maj 2010 er det blevet muligt at *håndtere dokumenter til brug for overførsel af affald digitalt*, så brugen af fax undgås. Det er dog et EU-krav, at dokumenterne følger transporten, så transportørerne skal fortsat printe papirerne.

Virksomheder efterspørger en løbende status på sager, der behandles

Virksomheder efterspørger generelt mere viden om og løbende status på sager, der er under behandling og mere projektledelse. Rapporten foreslår *øget fokus på dialog, gennemsigtighed og kompetenceudvikling, synliggørelse af frister og brugerpanel*.

Miljøministeriet har i "Fælles servicemål for sagsbehandlingen i Miljøministeriet" opstillet *krav til sagsbehandlingstid*, og hvilke informationer en borger eller virksomhed har ret til. Desuden arbejder Miljøstyrelsen i sin servicestrategi med udsendelse af *kvitteringsbreve* ved henvendelser til styrelsen og dynamiske borgerblanketter, som giver *lettere adgang til relevant information* og direkte formålsforklaringer for virksomhederne. Løsningerne forventes implementeret i 2011.

Desuden omfatter kommunernes kvalitetsstyringssystemer *procedurer for sagsbehandling og projektledelse*. Miljøcentre har indført tilsvarende systemer og er ligeledes certificeret. De fleste kommuner og miljøcentre har offentliggjort mål om sagsbehandlingstider på deres hjemmesider. Kvalitetsstyringssystemerne er under løbende forbedring.

Virksomheder oplever, at der er forskelle i faglige vurderinger og kvalifikationer, og at der i visse situationer er uklare om, hvem der har myndighedskompetencen.

Virksomhederne oplever at det kan være uklart hvem, der har myndighedskompetencen med fx kategorisering af affald og risikobekendtgørelsen. Desuden kan der opleves forskelle på myndighedspersoners faglige kvalifikationer og kendskab til lovgivningen, uensartede og modstridende vurderinger og forskelligartet håndtering af virksomhedernes afdelinger. Rapporten foreslår *øget fokus på dialog, gennemsigtighed og kompetenceudvikling* til afhjælpning af byrden

Miljøministeriet har igangsat forskellige initiativer, der skal styrke viden- og kompetencedelingen mellem virksomheder og myndigheder og mellem myndigheder. Ministeriet har bl.a. nedsat en arbejdsgruppe, som skal undersøge *udenlandske erfaringer* og behov for en *ekspertordning*, som kan hjælpe med sagsbehandlingen af komplicerede sager.

Usikkerhed omkring kompetencefordeling bliver imødekommet gennem en *øget vejledningsindsats*, fx på risikoområdet. .

Virksomheder oplever, at formålet med deres indsats til tider er uklart

Virksomheder oplever, at lovgivningen i flere tilfælde kan virke formålsløs. Som eksempler nævnes affaldsstamkort, lugtområdet og dele af miljøgodkendelserne på fx olietankområdet. Rapporten foreslår *Klarere formål med virksomhedernes miljøindsats*. Effekten af de handlinger og indberetninger, som virksomhederne bliver bedt om, bør synliggøres, så den enkelte virksomhed kan se meningen med deres indsats.

Miljøministeriet har igangsat en række konkrete initiativer for at afhjælpe denne byrde. Det drejer sig bl.a. om *Klar kommunikation* af formål, som er et fokusområde ved revision af godkendelser. Med *evalueringen og revisionen af miljøgodkendelsessystemet* styrkes mulighederne for, at dialog mellem virksomheder og myndigheder bliver fokuseret omkring de centrale miljøspørgsmål. Der arbejdes bl.a. med, at *kravene for olietanke* ikke længere skal indgå direkte i godkendelserne. Med udstedelsen af den nye affaldsbekendtgørelse er kravet om *affaldsstamkort fjernet*, og et nyt af-

faldsdatasystem gør det nemmere for virksomhederne og myndighederne at håndtere data om affald. Flere vejledninger er under revision, herunder bl.a. *Lugtvejledningen*.

Virksomheder oplever, at kompliceret miljølovgivning kan mangle vejledning

Virksomheder giver udtryk for, at miljølovgivningen til tider kan være kompleks og vanskelig at tolke. I den sammenhæng er vejledning et vigtigt redskab til forståelse, men nogle af de eksisterende vejledninger opleves som svært tilgængelige og uoverskuelige, bl.a. vejledningen i forbindelse med risikobekendtgørelsen, i forbindelse med import/eksport af affald, lugtvejledningen (målemetoder) og BAT. Rapporten foreslår *bedre formidling af BAT*.

Miljøministeriet forventer i 2010 bl.a. at udsende en række *vejledninger* på bl.a. risikoområdet, ammoniak, olieoplæg, transport, og overførsel af grønlistet affald. Der udarbejdes f.eks. en FAQ på godkendelses- og risikoområdet og et *faktaark* om, hvordan man bør forholde sig til måleresultater på lugt er under udarbejdelse. Herudover deltager Miljøstyrelsen i en række *undervisningsaktiviteter* for kommuner, SKAT, politiet og andre interesserede i reglerne for import og eksport af affald. For så vidt angår BAT, deltager Miljøstyrelsen fx i regi af Nordisk Ministerråd i projekter, der skal sikre *bedre formidling og vejledning af BAT dokumenterne*, og formidlingen på styrelsens hjemmeside styrkes.

Virksomheder oplever, at myndighederne ikke altid har indsigt i en virksomheds forretning og hverdag.

Virksomheder efterlyser mere dialog med myndighederne og en større forståelse for virksomhedernes hverdag. Rapporten foreslår *Øget fokus på dialog, gennemsigtighed og kompetenceudvikling og Brugerpanel*.

Igen drejer dette sig om at øge dialogen og viden- og kompetencedelingen mellem virksomheder og myndigheder, og Ministeriet har igangsat en række initiativer, som direkte vedrører denne byrde.

Spørgsmålet om et Brugerpanel overvejes p.t.

Virksomheder oplever til tider overlap i de indberetninger, de skal give myndighederne

Virksomhederne oplever overlap mellem fx grønne regnskaber, miljøgodkendelser og spildevandstilladelser. De ønsker at undgå omarbejdning af de samme data til forskellige formater.

Miljøministeriet igangsætter et projekt om *forenkling og effektivisering af virksomhedernes og kommunernes rapporteringsforpligtigelser*, med særligt fokus på dobbeltindberetninger.

Virksomheder oplever forskelle i dansk implementering og tolkning af EU-regler i forhold til andre EU-lande

Virksomheder oplever, at rammedirektiver og EU-forordninger implementeres og tolkes væsentligt strengere i Danmark end i andre europæiske lande, fx grønlistet affald.

Miljøstyrelsen arbejder bl.a. på *vejledning om grønlistet affald, der bl.a. tager udgangspunkt i Østrigs vejledning og en række svar fra EU Kommissionens helpdesk*, for at ensarte praksis på området.

Yderligere information om Miljøministeriets arbejde med afbureaukratisering kan findes på <http://www.mim.dk/Ministeriet/Miljoereglerne/>